

Vejledning til punkttællere

Din indsats

Du kan deltage i vinter- og ynglefugletællingerne samt nattællinger med en eller flere optællinger. Der skal kun tælles én gang på hver rute i hver af de tre sæsoner. Du må gerne benytte forløbet af din vinterrute til en tidlig og/eller sen ynglefugletælling og omvendt. Alt efter transportmiddel må man regne med, at en rute med 20 punkter tager 3-5 timer at optælle.

Du kan også nøjes med 10 punkter, hvilket kan klares på et par timer én morgen per sæson. Du kan ligeledes nøjes med én rute, hvis du ikke kan afsætte tid til alle tre.

Det er således enkelt og overkommeligt for den enkelte deltager, men samlet set skaber vi en enestående viden om de danske fugle.

Alt punkttællingsdata rapporteres og samles i DOFbasen, og derfor er det vigtigt, du er oprettet som bruger. Det gør du nemt via <https://dofbasen.dk/opretmig.php>

Fra 2024 er det muligt at foretage punkttællinger via en specialdesignet app. Læs mere om appen [her](#)

Rutens forløb og transportmiddel

Det mest praktiske er at lægge ruten således, at du starter og slutter på omtrent samme sted. Du bestemmer selv hvilket transportmiddel, du vil anvende mellem punkterne; det kan være til fods eller på cykel eller med bil. Blot skal du så vidt muligt anvende samme type transportmiddel ved de kommende års optællinger.

Ved hvert tællepunkt skal du i det første år beskrive naturforholdene i fjerdedele efter naturtypekoderne. Eksempelvis angives der om punktet ligger i skov, ved en sø eller i bebygget område. Hvis der i de følgende år sker ændringer på nogle af punkterne, skal du huske at ændre naturtypekoderne.

Valg af rute

Du vælger og planlægger selv din punkttællingsrute. Den skal bestå af minimum 10 punkter og maksimum 20 punkter. Alle naturtyper (agerland, skov, søer og moser, kyst og byer) er brugbare. Vi er særligt interesseret i ruter i agerlandet.

Vær opmærksom på, at ved en sø eller kyst kan det være hensigtsmæssigt blot at have ét punkt. Der er nemlig risiko for at lave for mange dobbeltregistreringer, da vandfladen ofte kan ses fra flere punkter.

Det er vigtigt at lægge ruten, så du også kan tælle den på (næsten) samme tidspunkt i de kommende år, dvs. at der ikke er meget længere mellem punkterne end nødvendigt. I stedet for en 20 punkts-rute kan det f.eks. nogle gange være en fordel at lave to 10-punkts-ruter i forlængelse af hinanden.

Punkternes beliggenhed

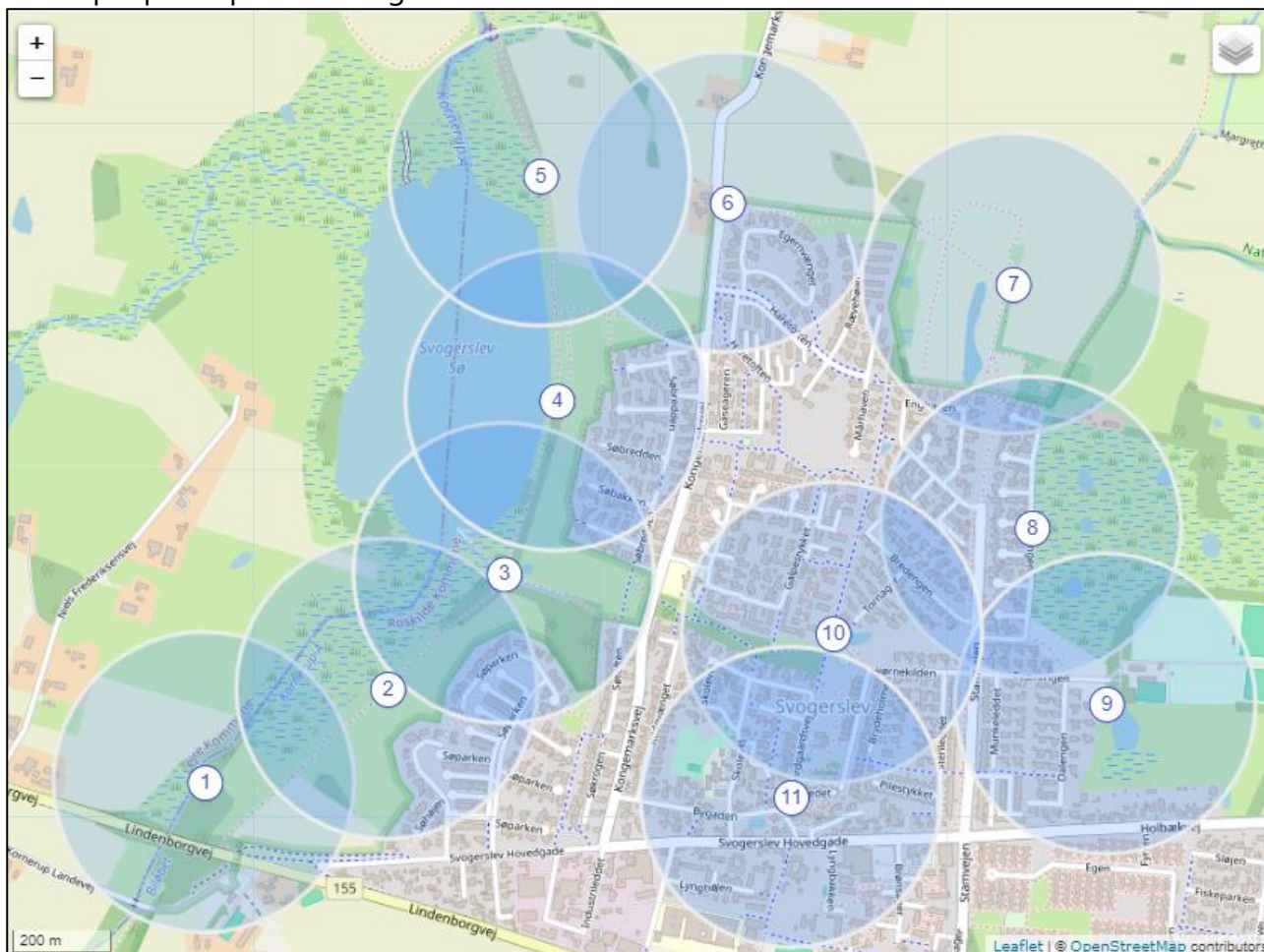
For at undgå i for høj grad at tælle de samme individer på flere punkter skal der være mindst 300 meter mellem punkterne. Desuden må der *højst* være 1000 meter mellem punkterne.

Det er meget vigtigt, at du placerer dine punkter på let genkendelige steder, f.eks. ved vejkryds, skilte og lignende, så du kan finde dem de næste år.

Når du opretter ruten i DOFbasen, får du adgang til et kort, hvorpå punkterne skal placeres. Her kan du let se, om afstanden mellem punkterne er korrekt.

Læs afsnittet *Opret ny punkttællingsrute i DOFbasen*

Eksempel på en punkttællingsrute:

Optællingstid

Optællingstiden ved hvert punkt skal være præcis 5 minutter. Brug automatisk tidsfunktion i appen eller stopur.

Hvilke fugle skal tælles?

Alle de fugle, der ses eller høres fra optællingspunktet, og som kan artsbestemmes, skal tælles, uanset afstanden fra tællepunktet, og uanset om de er blevet set fra et tidligere punkt. Du skal også tælle alle pattedyr – og gerne de andre organismegrupper: padder, krybdyr og sommerfugle.

Optællingstidspunkt

Du skal tælle din rute på samme tid af året og døgnet hvert år. Skulle du være forhindret et år eller to, må du endelig fortsætte året efter. De fire tælleperioder i punkttællingsprogrammet er følgende:

De tidlige yngletællinger foregår inden for perioden 15. marts til 30. april.

De sene yngletællinger foregår inden for perioden 1. maj til 15. juni.

Nattællinger foregår inden for perioden 20. maj til 10. juli. OBS! Her er særlige regler. Læs mere under "Særligt om nattælling"

Vintertællinger foregår inden for perioden 20. december til 20. januar.

Når du har valgt dato og klokkeslæt det første år, ligger dette fast for de følgende år. Det er dog tilladt at skubbe datoen med højst 7 dage til hver side, f.eks. på grund af dårligt vejr.

Starttidspunktet på døgnet må kun forskydes med 1/2 time til hver side. HUSK i denne forbindelse at tage højde for sommertid, hvis du flytter datoen for din tidlige ynglefugletælling hen over overgangen til sommertid.

Fuglene er som regel mest aktive først på dagen, men du kan frit vælge at tælle på det tidspunkt, der passer dig bedst.

Antal optællere på ruten

En punkttælling bør som regel kun udføres af en enkelt observatør. Hvis man gerne vil have en hjælper med, er det i orden, når blot én person finder og tæller fugle, og den anden f.eks. skriver ned og tager tid. Hvis det er muligt, skal din ledsager helst være med hvert år, for at optællingsforholdene kan blive så ensartede som muligt. Overvejer du at starte som punkttæller, men vil du gerne lige prøve det af først, kan dette også give indsigt i metoden og arbejdsgangen, inden du starter din egen rute.

Det er meget vigtigt, at du gennemfører din tælling på samme måde år efter år.

Vejrforhold

Optællingen bør kun udføres i godt vejr. Nedbør, tæt tåge og vindstyrker over 4 Beaufort (8 m/s; mindre løvtræer svajer, mellemstore bølgetoppe på indsøer) undgås.

Rutenummer og rutenavn

Når du opretter en ny rute i DOFbasen, tildeles den automatisk et rute id-nummer (RID). Dette nummer vil fremgå af ruteoversigten og det materiale, der udsendes sæsonen efter. Hvis der sker større ændringer på ruten, f.eks. i antallet af punkter, betragtes ruten som ny og tildeles et nyt rutenummer. Du bedes gøre projektledelsen opmærksom på, hvis der sker større ændringer på din rute.

Vi anbefaler, at du selv giver din rute et navn på baggrund af dens geografiske placering. Læs afsnittet *Opret ny punkttællingsrute i DOFbasen*

Rapportering

Bør ske så hurtigt som muligt efter tællingen og indtastes direkte i DOFbasen eller fra 2024 via punkttællingsappen.

Læs afsnittet *Indtastning af en udført punkttælling i DOFbasen*.

Hvis du ikke har mulighed for at indberette tællingen i DOFbasen eller via Punkttællingsappen, kan du hente et ynglefugleskema [her](#) og et vinterfugleskema [her](#). Du kan også få skemaer tilsendt fra DOF.

Særligt om natpunkttælling

Natpunkttællinger foregår efter et anderledes regelsæt, som du kan læse mere om [her](#).

Spørgsmål

Vil du vide mere om punkttællingerne, kan du læse mere i DOF's publikationer og på DOF's hjemmeside [her](#).

[Her](#) kan du også finde en liste over 'ofte stillede spørgsmål', hvor du forhåbentlig kan finde svar på de spørgsmål, du måtte have vedrørende din egen punkttællingsrute.

Du er altid velkommen til at kontakte din lokale kontaktperson, se [her](#) eller den projektansvarlige i Fuglenes Hus, Daniel Palm Eskildsen (dpe@dof.dk).

Fuglenes Hus

Vesterbrogade 140

1620 København V.

Tlf.: 3328 3800 (kl. 10-15)